

Yüklenilen Katma Değer Vergisi ve Maliyet İlişkisi

- Platform 7/Kasım/2018 Çalışması
  - YMM Adem ÖZZAİM

İstisna teslimler ile indirimli orana tabi işlemlere ilişkin yüklenilen ve indirim yoluyla giderilemeyen Katma Değer Vergisi bakanlığın belirleyeceği usul ve esaslara göre iade edilecektir.

Çalışmamızda Yüklenilen KDV hesaplaması maliyet muhasebesi ilişkisi ele alınmıştır.

Mevzuat

Kanun metninde Yüklenen KDV istisna teslimlerle ilgili maddelerde

“ İSTİSNA TESLİM İLE İLGİLİ MAL VE HİZMET ALIMLARINDA ÖDENEN KATMA DEĞER VERGİSİ”

olarak ifade edilmektedir.

Mevzuat

- **Yüklenilen KDV'nin içeriğine ilişkin tanımlamalara KDV Uygulama Genel Tebliğinin IV.KDV İADEESİNDE ORTAK HUSUSLAR,**
- **a. İade tutarının hesabı ve iadeye dayanak işlem ve belgeler açıklamalarında yer verilmektedir.**

Mevzuat

- 1. İadesi Talep Edilebilecek KDV Kanunda ve bu Tebliğ'de aksi belirtilmediği sürece,
- İadesi gereken KDV'nin hesabında, iade hakkı doğuran işlemlerin bünyesine giren ve indirilemeyen KDV tutarları dikkate alınır.
- İşlemin bünyesine giren KDV'nin iadesinin öngörüldüğü iade taleplerinde, aşağıda belirtilen hususlar çerçevesinde yüklenilen KDV hesabı yapılır.

Mevzuat

- İşlemin bünyesine giren KDV,
- Teslim işlemlerinde malın üretimi, iktisabı, muhafazası ve teslimi; hizmet işlemlerinde ise ifa edilen hizmetin meydana getirilmesi ile doğrudan veya dolaylı olarak ilgisi bulunan harcamalar nedeniyle yüklenilen KDV'den oluşur.

Mevzuat

- KDV'nin, iade hakkı doğuran işlemlerin gerçekleştiği dönemde ortaya çıkmış olması şart değildir.
- İade hakkı doğuran işlemin gerçekleştiği dönemden önce yukarıda belirtilen alımlar-giderler nedeniyle ödenen/borçlanılan KDV de bu tutara dâhildir.

Mevzuat

İşlemin Bünyesine Giren Verginin Hesabına Dahil Edilebilecek Unsurlar:

- Alış ve Giderler,
- Genel İmal Giderleri
- Genel İdare Giderleri ile
- ATİK için yapılan harcamalara ilişkin KDV'lerden oluşur.

Mevzuat

İade hakkı doğuran işlemle ilişkilendirilebilen alış ve giderler ile genel imal ve genel idare giderlerinden bu dönemde gerçekleştirilen işleme isabet eden pay, aşağıda yer alan açıklamalar dikkate alınarak hesaplanır.

Mevzuat

- İade hakkı doğuran işlemin doğrudan girdisini oluşturan mal ve hizmetler,
  - Genel İmal Giderleri,
  - İade hakkı doğuran işlemle ilgili olan genel idare giderlerinden iade hakkı doğuran işleme isabet eden kısım,
  - İade hakkı doğuran işlemde kullanılan ATİK'in alımı,
- nedeniyle yüklenilen KDV'den oluşur.

Mevzuat

- ➔ İade hakkı doğuran işleme ilgisi bulunmayan giderler dolayısıyla yüklenilen KDV iade hesabına dâhil edilmez.

Mevzuat

- ➔ Açıklanan hükümler birlikte değerlendirildiğinde;
- ➔ Yüklenen KDV hesaplamasının Maliyet Muhasebesi ilke ve prensiplerine paralel olarak yapılması gerektiği açık olarak ortaya çıkmaktadır.

Mevcut Uygulama

- ➔ Bakanlığın , elektronik ortamda düzenlenmesini istediği Yüklönlöen KDV Listesi Fatura Bazlı Yüklönlöeni öngörmektedir.

Fatura Bazlı Yüklenim Listesinde;

- a. İşlemin bünyesine doğrudan giren harcamalar işlem tarihinden önceki faturalardan iradi seçim yöntemi ile seçilmektedir.
- Sakıncaları:
  - İradi seçimle bünyeye giren madde ve malzemeler yüksek maliyet bedelli alımlardan seçilerek yüklenilen KDV'nin artırılmasına neden olabilir,
  - KDV'si indirilmiş ve/veya sıfırlanmış madde ve malzemeler yerine üretim girdisi olarak KDV'li alımlar seçilebilir,

Sonuç olarak satılan mal ve hizmetin maliyetini oluşturan unsurların KDV'si yüklenilen KDV olması gerekirken farklı bir tutara ulaşılmaktadır.

Fatura Bazlı Yüklenim Listesinde;

- ➔ Genel imal ve genel idare giderleri için yüklenen KDV'den pay; iade döneminde İstisna İşlemler Tutarı / Toplam İşlem Tutarı oranında hesaplanmaktadır.

Fatura Bazlı Yüklenim Listesinde;

Sakıncaları;

- İstisna işleme ait satışın gerçekleştiği dönem her zaman mal ve hizmetin üretiminin gerçekleştiği dönem olmamaktadır.
- Bu durumda satışın yapıldığı dönem Genel imal Giderleri ve Genel İdare Giderlerinden pay verilmesi hatalı sonuçlar doğurmaktadır.

Fatura Bazlı Yüklenim Listesinde;

- ➔ Azami iade edilebilir KDV tutarını aşmaması halinde, bu tutar ile azami iade edilebilir KDV tutarı arasındaki farka isabet eden tutar kadar ATİK'ler dolayısıyla yüklenilen KDV'den iade hesabına pay verilmektedir.

Fatura Bazlı Yüklenim Listesinde;

➤ Sakıncaları;

- ATİK'lerden pay verilmesi işlemleri de satışın yapıldığı dönemde ATİK alımları nedeniyle ödenen KDV olarak uygulanmaktadır. Oysaki üretim geçmiş ve cari dönem M.D.Varlıkları ile gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle satışın yapıldığı dönemdeki alışlar ile sınırlandırılmamalıdır.

Fatura Bazlı Yüklenim Listesinde;

➤ Sakıncaları;

- ATİK'ler nedeniyle denen KDV'ler mal ve hizmetin üretiminde kullanılanlar ile sınırlı olması gerekirken bu ayırım genellikle gözetilmemektedir.
- MDV alım faturaları üzerinde yer alan KDV'nin tamamı yüklenim hesabında dikkate alınmaktadır. Oysaki mal ve hizmetin üretildiği döneme ait kullanım oranı (amortisman) nispetinde KDV yklenime konu edilmesi gerekmektedir.

Yüklenilen Katma Değer Vergisinde Maliyet Modeli ve Uygulaması

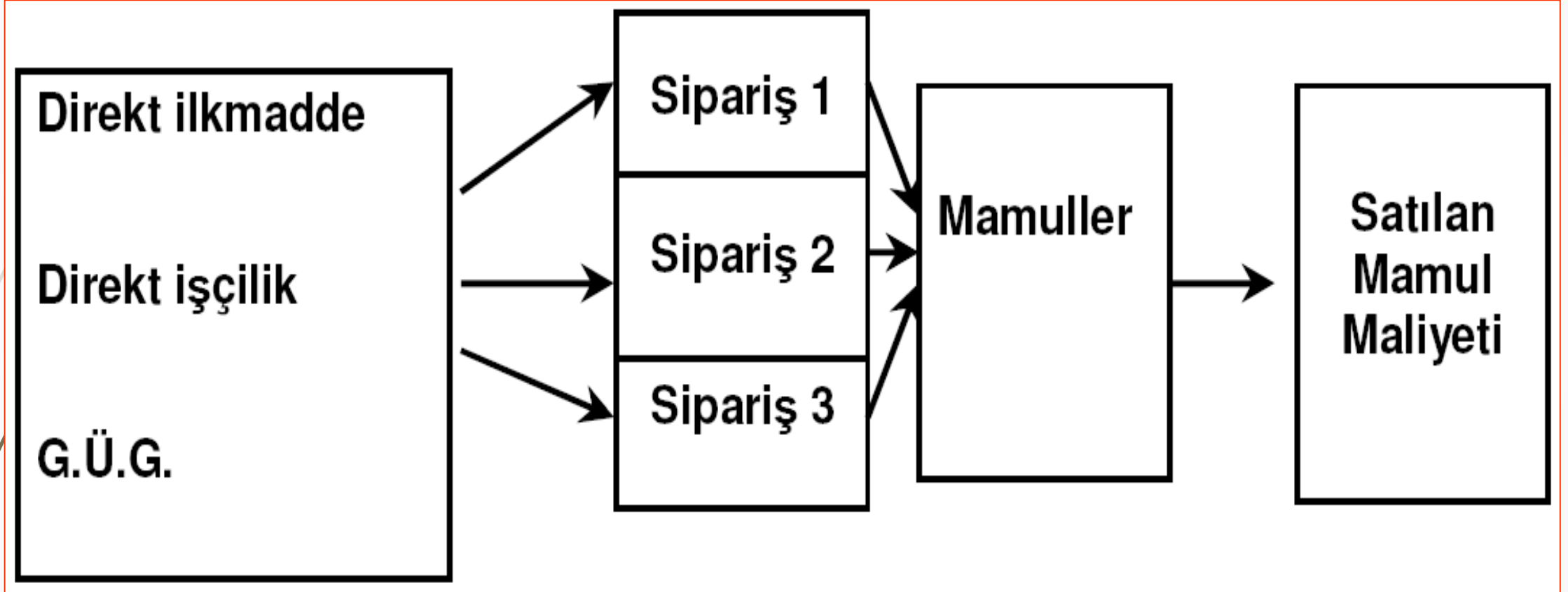
**Mevzuatta Çok Açık İfadeler İle Olmasa
da Yüklenilen KDV'nin Maliyet
Muhasebesinde uygulanan muhasebe
politikalarına uygun oluşturulması
öngörülmektedir.**

Maliyet Muhasebesi Yöntem ve Teknikleri

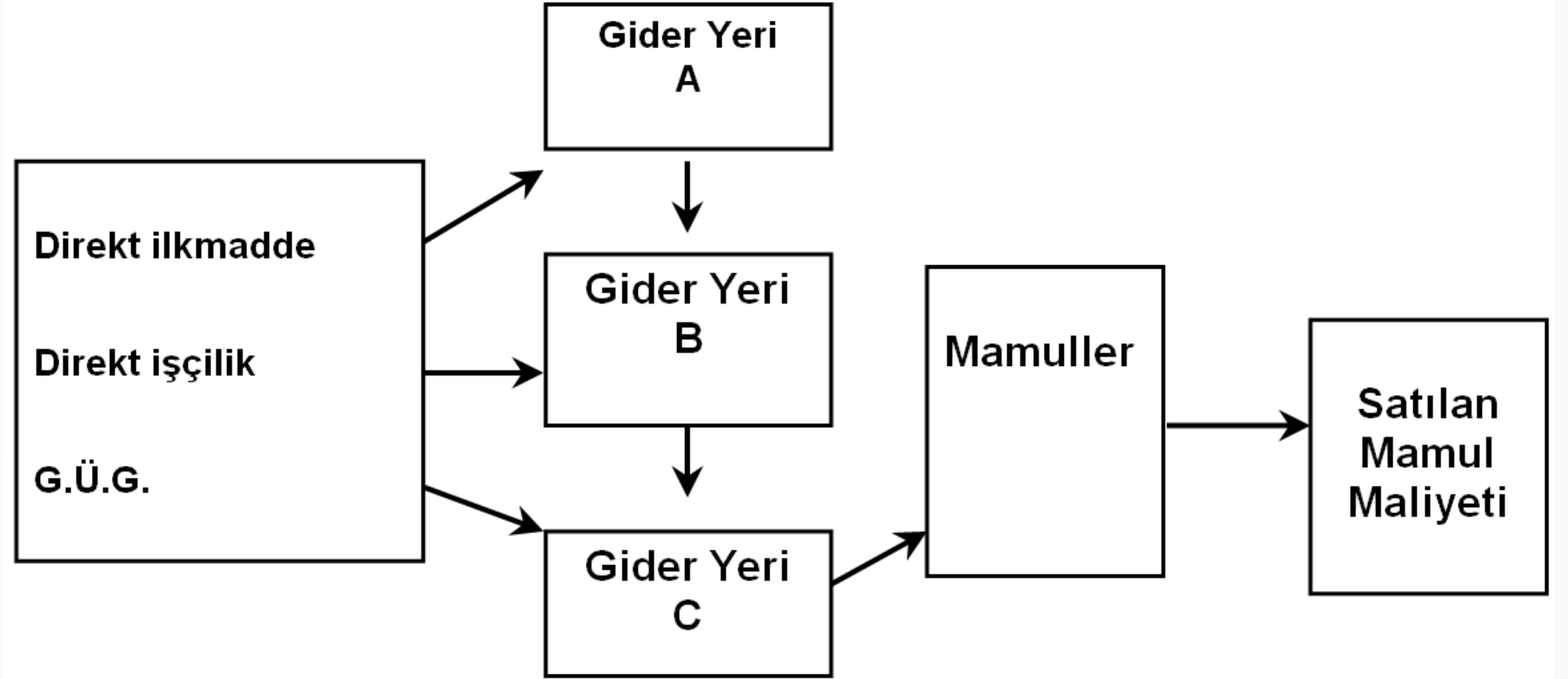
- Sipariş Maliyet Yöntemi,
- Safha Maliyet Yöntemi

Sipariş Maliyet Yönteminde Maliyet Oluşumu:

Alternatif 1: Doğrudan Fiili GÜG

Safha Maliyet Yönteminde Süreç

➤ Örnek Çalışma ve Yüklenilen KDV Hesaplaması

Örnek

**İşletme Çelik Hava Yastığı Üretimi yapmaktadır.
İnceleme döneminde (Mart/2018) 400 adet yastık
üretimi gerçekleştirmiştir.**

**Üretilen yastıkların 150 adedi yurt içine, 200 adedi yurt
dışına satılmıştır. Dönem sonunda 50 adet yastık stoku
mevcuttur.**

Satış Fatura Bilgileri

Fatura Tarihi	Fat. No	Cinsi	Miktar	Fiyat	Döviz Tutarı	TL Tutarı	İntaç Tarihi
12.03.2018	125	Ç Hava Yastığı	70	100\$	7000 \$	70000 TL	13.03.2018
18.03.2018	172	Ç Hava Yastığı	85	120\$	1200 \$	12000 TL	24.03.2018
22.03.2018	187	Ç Hava Yastığı	45	100\$	4500 \$	45000 TL	02.04.2018
İhracat Toplamı			200			127000 TL	
Yurt İçi Satış			150			16500 TL	
Genel Toplam			350			143500 TL	

Mal ve Hizmet Alış Faturaları (İlk madde Malzemeler)

TARİH	NO	CİNSİ	FİYAT	TUTAR	KDV	MİKTAR
11.12.17	177	Sac	50	5000	900	100
18.02.18	356	Sac	58	49300	0	850
24.03.18	473	Sac	66,7	90000	16200	1350
25.12.17	122	Cıvata	0,84	1000	180	1200
19.03.17	212	Cıvata	1	3000	540	3000
13.10.17	337	Boya	5	6000	1080	1200
27.03.18	212	Boya	6	3000	540	500

Mal ve Hizmet Alış Faturaları (Genel İmal ve İdare Gid. ATİK)

TARİH	NO	CİNSİ	FİYAT	TUTAR	KDV	MİKTAR
31.3.18	999	GÜG	1	14000	1400	1
31.3.18	999	GYG	1	26000	4680	1
31.3.18	999	ATİK	1	20000	3600	1

ATİK Pres Makinası Faydalı Ömrü 4 yıl olarak belirlenmiş,
Mart72018 dönemi üretim maliyetlerine $(26000/4/12)= 417$ TL
verilmiştir.

Ürün Reçetesi

Çelik Hava Yastığı

İlk Madde

Birim Sarf Miktarı

Fire Oranı

Sac

4 Kg

%12

Civata

80 Adet

%1

Boya

0,5 Kg

%1

Üretim Departmanından Alınan Sarf Miktarları ve Fire Analizi

Çelik Hava Yastığı		
İlk Madde	Sarf Miktarı	Fire Oranı
Sac	1725 Kg	$1 - (400 * 4) / 1725 = \%7,25$
Civata	3230 Adet	$1 - (400 * 80) / 3230 = \%0,9$
Boya	200 Kg	$1 - (400 * 0,5) / 200 = \%0$

Fatura Bazlı Yüklenim Listesi Modelinde Yüklenilen KDV

İhraç edilen ve Mart/2018 Döneminde Fiili İhracı Gerçekleşen Mamul Bünyesine Giren İlk Madde ve Malzeme Miktarları

Sac	668 Kg	(1725/400)*155
Cıvata	1252 Adet	(3230/400)*155
Boya	78 Kg	(200/400)*155

İlk Madde ve Malzeme Yüklenim Listesi

TARİH	NO	CİNSİ	TUTAR (A)	KDV (B)	MİKTAR (C)	Sarf Miktarı	Yük.KDV (B/A)*C
11.12.17	177	Sac	5000	900	100	100	900
18.02.18	356	Sac	49300	0	850	0	0
24.03.18	473	Sac	90000	16200	1350	568	6816
Toplam			144300	17100	2300	668	7716

İlk Madde ve Malzeme Yüklenim Listesi

TARİH	NO	CİNSİ	TUTAR (A)	KDV (B)	MİKTAR (C)	Sarf Miktarı	Yük.KDV (B/A)*C
25.12.17	122	Cıvata	1000	180	1200	0	0
19.03.17	212	Cıvata	3000	540	3000	1252	450,72
Toplam			4000	720	4200	1252	450,72

İlk Madde ve Malzeme Yüklenim Listesi

TARİH	NO	CİNSİ	TUTAR (A)	KDV (B)	MİKTAR (C)	Sarf Miktarı	Yük.KDV (B/A)*C
13.10.17	337	Boya	6000	1080	1200	0	0
11.03.18	212	Boya	4000	720	500	78	112,32
Toplam			10000	1800	1700	78	112,32

Genel İmal / İdare ve ATİK Yüklenimi

TARİH	NO	CİNSİ	TUTAR (A)	KDV (B)	İstisna Satış Oranı C	Yük.KDV B*C
		GÜG	14000	1400	%57	800
		GİD	26000	4680	%57	2057
		ATİK	20000	3600	%57	2674
Toplam			60000	9680		5531

$$\text{Gider Pay Oranı} = \frac{\text{İstisna Satış}}{\text{Toplam Satış}} = \frac{82.000}{143500} = \%57$$

	Yüklenilen KDV
İlk Madde Malzeme	8.279,04
Genel İmal Gideri	800
Genel idare Gideri	2057
ATİK Payı	2674
Toplam	13.810

Maliyet Esaslı Yüklenim Modelinde Yüklenen KDV (İlk Giren İlk ıkar Modeli)

İlk Madde ve Malzeme Yüklenim Listesi

TARİH	NO	CİNSİ	TUTAR (A)	KDV (B)	MİKTAR (C)	Sarf Miktarı	Üretim KDV	Yük KDV
11.12.17	177	Sac	5000	900	100	100	900	348,75
18.02.18	356	Sac	49300	0	850	850	0	0
24.03.18	473	Sac	90000	16200	1350	775	9300	3603,75
Toplam			144300	17100	2300	668	10200	3952,50

$$\text{Gider Pay Oranı} = \frac{\text{İstisna Satış Miktarı}}{\text{Toplam Üretim Miktarı}} = \frac{155}{400} = \%43,61$$

İlk Madde ve Malzeme Yüklenim Listesi

TARİH	NO	CİNSİ	TUTAR (A)	KDV (B)	MİKTAR (C)	Sarf Miktarı	Üretim KDV	Yük KDV
25.12.17	122	Cıvata	1000	180	1200	1200	180	69,75
19.03.17	212	Cıvata	3000	540	3000	2030	730,80	283,19
Toplam			4000	720	4200	3230	910,80	352,94

$$\text{Gider Pay Oranı} = \frac{\text{İstisna Satış Miktarı}}{\text{Toplam Üretim Miktarı}} = \frac{155}{400} = \%43,61$$

İlk Madde ve Malzeme Yüklenim Listesi

TARİH	NO	CİNSİ	TUTAR (A)	KDV (B)	MİKTAR (C)	Sarf Miktarı	Üretim e Giren KDV	Yüklenilen KDV
13.10.17	337	Boya	6000	1080	1200	200	180	69,75
11.03.18	212	Boya	4000	720	500	0	0	0
Toplam			10000	1800	1700	200	180	69,75

$$\text{Gider Pay Oranı} = \frac{\text{İstisna Satış Miktarı}}{\text{Toplam Üretim Miktarı}} = \frac{155}{400} = \%43,61$$

Genel İmal / İdare ve ATİK Yüklenimi

TARİH	NO	CİNSİ	TUTAR (A)	KDV (B)	Gider KDV Payı	Yük.KDV
		GÜG	14000	1400	1400	542,50
		GİD	26000	4680	4680	1813,50
		ATİK	20000	3600	75	1395
Toplam			60000	9680		3751

$$\text{Gider Pay Oranı} = \frac{\text{İstisna Satış Miktarı}}{\text{Toplam Üretim Miktarı}} = \frac{155}{400} = \%38,75$$

	Yüklenilen KDV
İlk Madde Malzeme	4.375
Genel İmal Gideri	542
Genel idare Gideri	1.813
ATİK Payı	1.395
Toplam	8.126

Maliyet Esaslı Y¼klenim Modelinde Y¼klenilen KDV (Ortalama Maliyet Modeli)

İlk Madde ve Malzeme Yüklenim Listesi

TARİH	NO	CİNSİ	TUTAR (A)	KDV (B)	MİKTAR (C)	Sarf Miktarı	Üretim KDV	Yük KDV
11.12.17	177	Sac	5000	900	100			
18.02.18	356	Sac	49300	0	850			
24.03.18	473	Sac	90000	16200	1350			
Toplam			144300	17100	2300	1650	12267	4753,61
Ortalama Birim KDV				1700/2300=7,43				

$$\text{Gider Pay Oranı} = \frac{\text{İstisna Satış Miktarı}}{\text{Toplam Üretim Miktarı}} = \frac{155}{400} = \%38,75$$

İlk Madde ve Malzeme Yüklenim Listesi

TARİH	NO	CİNSİ	TUTAR (A)	KDV (B)	MİKTAR (C)	Sarf Miktarı	Üretim KDV	Yük KDV
25.12.17	122	Cıvata	1000	180	1200			
19.03.17	212	Cıvata	6000	1080	3000			
Toplam			4000	1260	4200	3330	999	387,11
Ortalama Birim KDV				1260/4200=0,3				

$$\text{Gider Pay Oranı} = \frac{\text{İstisna Satış Miktarı}}{\text{Toplam Üretim Miktarı}} = \frac{155}{400} = \%38,75$$

İlk Madde ve Malzeme Yüklenim Listesi

TARİH	NO	CİNSİ	TUTAR (A)	KDV (B)	MİKTAR (C)	Sarf Miktarı	Üretim e Giren KDV	Yükleni len KDV
13.10.17	337	Boya	6000	1080	1200			
11.03.18	212	Boya	4000	720	500			
Toplam			10000	1800	1700	200	212	82,15
Ortalama Birim KDV				1800/1700=1,05				

$$\text{Gider Pay Oranı} = \frac{\text{İstisna Satış Miktarı}}{\text{Toplam Üretim Miktarı}} = \frac{155}{400} = \%38,75$$

Genel İmal / İdare ve ATİK Yüklenimi

TARİH	NO	CİNSİ	TUTAR (A)	KDV (B)	Gider KDV Payı	Yük.KDV
		GÜG	14000	1400	1400	542,50
		GİD	26000	4680	4680	1813,50
		ATİK	20000	3600	75	1395
Toplam			60000	9680		3.751

$$\text{Gider Pay Oranı} = \frac{\text{İstisna Satış Miktarı}}{\text{Toplam Üretim Miktarı}} = \frac{155}{400} = \%38,75$$

	Yüklenilen KDV
İlk Madde Malzeme	5.222,88
Genel İmal Gideri	542,50
Genel idare Gideri	1.813,50
ATİK Payı	1813,00
Toplam	8.973,88

Maliyet Esaslı Y¼klenim Modelinde Y¼klenilen KDV (Maliyet Tablosu Modeli) ÖNERİMİZ

	Maliyet / Gider Tutarı	KDV'siz Alımlar		Üretim KDV Sarfı	Yük.KDV
İlk Madde Malzeme	101470	-49800	51670	9300	3603
	3130	0	3130	563	218
	1000	0	1000	180	69
Genel İmal Gideri	14000	-6222	7777	1400	542
Genel idare Gideri	26000	0	26000	4680	1813
ATİK Payı	417	0	417	75	75
Toplam / Yüklenen KDV				16158	6.320

		Üretim KDV Yüklenimi	İHRACAT KDV YÜKLENİMİ
Mevcut Uygulama		Hesaplanmıyor	13.810
FİFO Maliyet Modeli		20.990	8.126
ORT Maliyet Modeli		23.158	8.973
Maliyet Tablosu Modeli		16.158	6.320

Yorum ve Değerlendirmeler ?

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.